

Oppdragsgiver: Bergen kommune  
Oppdragsnavn: Bergen kommune Rammeavtale VA Garnes RA - reguleringsplan  
Oppdragsnummer: 615086-04  
Utarbeidet av: Anja Vik, Tina Lund  
Oppdragsleder: Anja Vik  
Dato: 21.12.2023  
Tilgjengelighet: Åpent

# Notat: Kartlegging av barnehage og bofellesskap sin bruk av område

## Sammendrag

### 1. Innledning

- 1.1. Om planarbeidet
- 1.2. Overordnede føringer
- 1.3. Metode

### 2. Registreringer med barnehage

- 2.1. Område for dyrking og hesjing/gårdsaktiviteter
- 2.2. Lekeplass
- 2.3. Trollskogen
- 2.4. Skiløype og akebakke
- 2.5. Tilkomst til Garnes kai
- 2.6. Kryssing av vei
- 2.7. Gapahuk og aktivitetsområde
- 2.8. Turveier

### 3. Registreringer med bofellesskap

- 3.1. Pergola og drivhus
- 3.2. Badeplass og fiskeplass
- 3.3. Turvei

## Versjonslogg:

01	17.11.23	Nytt dokument	AV, TL	TL, MS
<b>VER.</b>	<b>DATO</b>	<b>BESKRIVELSE</b>	<b>AV</b>	<b>KS</b>

## Sammendrag

I forbindelse med planarbeid for Garnes renseanlegg, er det avdekket behov for å kartlegge Garnes Gårdsbarnehage og Rostadheimen bofellesskap sin daglige bruk av området. Både barnehagen og bofellesskapet ligger relativt nærme plassering av nytt renseanlegg, og den største påvirkningen fra planarbeidet er den foreslåtte nye tilkomstveien til renseanlegget som skal etableres gjennom og tett opptil områder som brukes av barnehage og bofellesskap. Den nye tilkomstveien vil også brukes i anleggsfasen ved etalering av renseanlegget, og det er bl.a. store mengder med masser som må fraktes ut av anleggsområdet på denne veien.

Barnehagen og bofellesskapet vil bli påvirket av planen og tiltaket både i anleggsfasen og i den permanente situasjonen. Generelt for både barnehagen og bofellesskapet vil det bli anleggstrafikk på veier som brukes i forbindelse med tur og daglig aktivitet.

For barnehagen vil ny tilkomstvei fjerne skogsområder som er i bruk til lek og tur, og den vil i fremtiden måtte krysses for å komme til skog, strandsone og båt plass langs Sørfjorden. Den nye tilkomstveien vil avskjære bunnen av barnehagens akebakke. Den nye tilkomstveien kommer tett på områder som i dag er åpne, uten trafikk og egnet for frilek, og vil gjøre at barnehagen i fremtiden må forholde seg til en kjørevei i naturområder. Anleggsområdet vil komme tett opptil beitedyrenes områder, og det kan tenkes at dyrene må flyttes. Driften av barnehagen vil påvirkes i anleggsfasen og mulig ved ferdig utbygd plan. En stor del av barnehagens aktiviteter foregår i områder tilknyttet barnehagen. Hvis barna må benytte andre områder enn det som benyttes i dag, vil dette kreve større bemanning eller en annen organisering. Dette kan påvirke tilbudet til barna og ha konsekvenser for barnehagens drift.

For bofellesskapet kan anleggsperioden bli utfordrende, da beboerne har behov for rolige og forutsigbare omgivelser. Anleggsfasen vil kreve omlegging av rutiner særlig for å få gjennomført daglige turer.

Anleggsperioden vil generelt gi støy og støv i området.

# 1. Innledning

Det er gjort en kartlegging av barnehage og bofellesskap sin bruk av området i forbindelse med planarbeid i området.



Figur 1: Oversikt over området. Planavgrensning for Garnes renseanlegg er stiptet inn.

## 1.1. Om planarbeidet

Reguleringsplan for Garnes renseanlegg (planID 70340000) skal legge til rette for nytt avløpsrenseanlegg og tilhørende tilkomstvei. Det nye renseanlegget skal etableres i forlengelse av eksisterende renseanlegg som ligger i området i dag. Ny tilkomstvei til renseanlegget skal etableres fra Garnesvegen i sør og nordover gjennom et skogs- og jordbruksområde.

Det er til offentlig ettersyn av planarbeidet kommet flere innspill som omhandler barns bruk av området. Det blir påpekt at det ikke er gjort tilstrekkelig kartlegging av tiltakets konsekvenser for barn og unge og at en bør vurdere særlige interesser. Innspillene er oppsummert og kommentert i merknadsskjemaet som følger plansaken.

For mer informasjon om tiltakene vises det til planbeskrivelsen og øvrige plandokumenter.



Figur 2: Illustrasjonsplan (datert 23.05.2022.) ved offentlig ettersyn.

## 1.2. Overordnede føringer

I henhold til Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (RPR) er det et viktig nasjonalt mål å sikre et oppvekstmiljø for barn og unge som gir trygghet mot skadevirkninger, som også har de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som samsvarer med deres behov. RPR viser videre til at kommunen skal gis et grunnlag for å ivareta barn og unges interesser i planlegging, særlig der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn.

Plan- og bygningsloven pålegger alle som utarbeider planer, offentlige og private, å legge til rette for medvirkning fra barn og unge som er eller kan bli berørt av planen.

Medvirkning er i tillegg et allment prinsipp forankret i formålsparagrafens § 1-1 i loven.

Barn og unge er fremhevet spesielt i lovens formål fordi de skiller seg fra andre grupper.

De er umyndige, har liten innflytelse, og er helt avhengig av at voksne ivaretar interessene deres i plan- og byggesaker. Lovens formålsparagraf sier at alle, enten de planlegger eller har en byggesak, skal ta hensyn til barn og unges oppvekstvilkår. Barn og unges interesser ivaretas i første rekke gjennom planbestemmelser. Det er må også vurderes avbøtende tiltak og behov for erstatningsareal.

## 1.3. Metode

Metoden som benyttes er inspirert av barnetråkk, som er en metode tilpasset barn i skolealder, der barn forteller hvordan de bruker stedet, hva som er positivt med stedet og hva som kan forbedres. Ved hjelp av denne metoden får barn en reell mulighet til å delta.

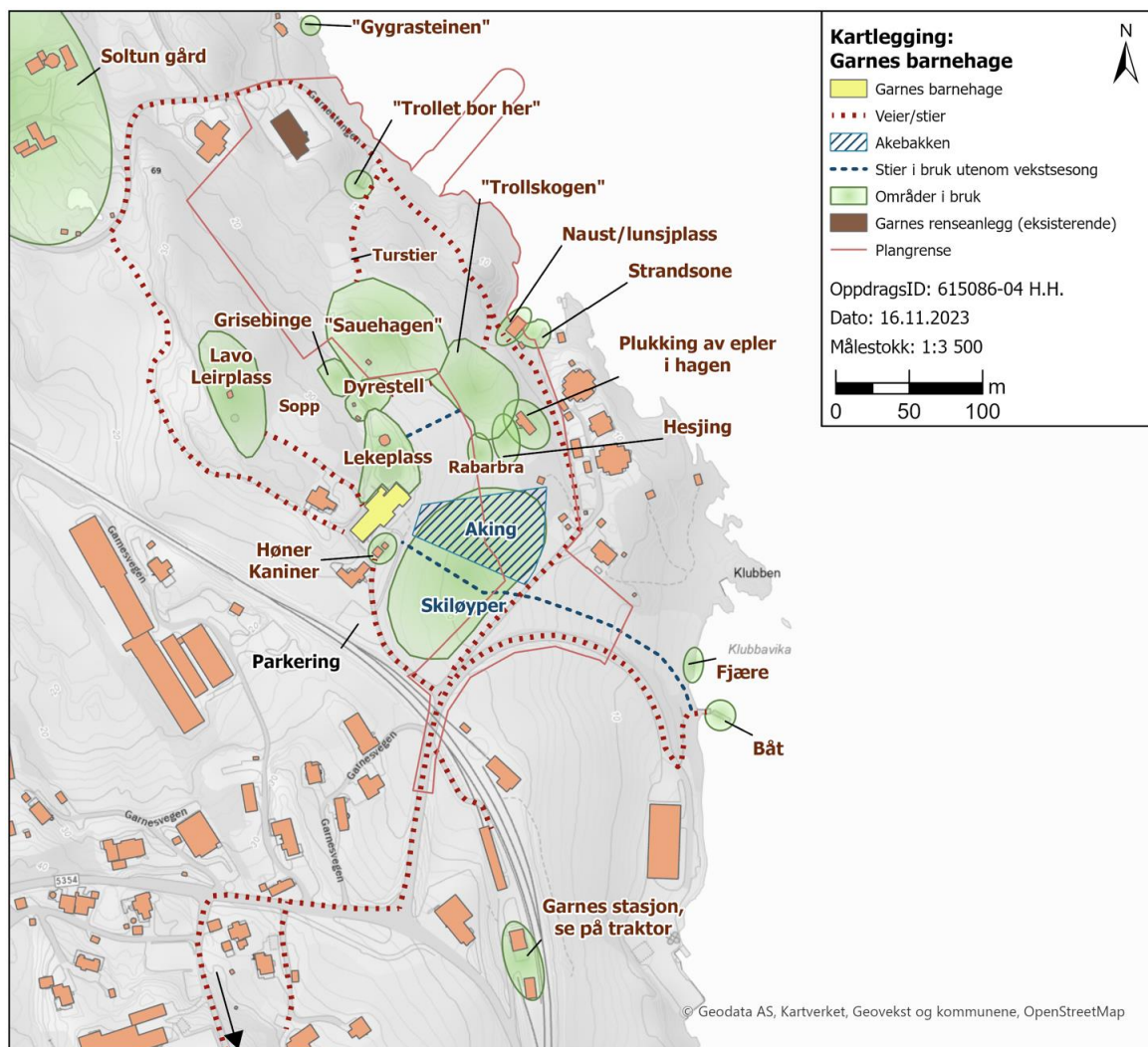
For å kunne legge opp til gode registreringer er kartleggingen gjennomført som en befaring med ansatte i barnehagen, som har god kjennskap til barnehagebarnas bruk av området. Barnehagen hadde forberedt seg i forkant av befaring, og hatt en intern runde i forkant der de har samlet sammen alle innspill i forhold til hvilke områder som brukes. Befaringen ble gjennomført fredag 3. november 2023 med to ansatte og daglig leder i barnehagen.

Onsdag 8. november ble det gjennomført en befaring med Rostadheimen bofellesskap med tillitsvalgt for de ansatte.

Innspill fra både barnehage og bofellesskap er blitt kartfestet og omtales i dette notatet.

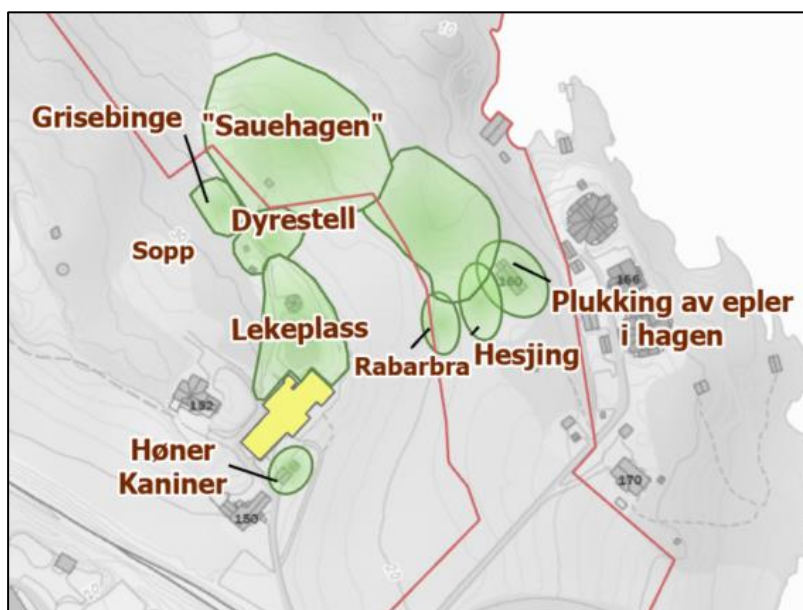
## 2. Registreringer med barnehage

Garnes Gårdsbarnehage ble etablert i 2006. De siste årene har det vært 51 barn i barnehagen. Barnehagen har gårds- og friluftsliv som hovedsatsingsområde og har utviklet dette hvert år siden oppstart.



Figur 3: Oversiktskart fra kartlegging med barnehagen.

## 2.1. Område for dyrking og hesjing/gårdsaktiviteter



### Barnehagens bruk

Barna er deltakende i flere av gårdsaktivitetene, og får overvære de fleste sider av gårdsdriften. Det gjelder det daglige stellet av dyrene, parring og lamming, slaktning, samling av egg, dyrking, hesjing, høsting og konservering av poteter, grønnsaker og frukt fra egen åker/mark. For barnehagen er det viktig å ha areal for dyrestell og dyrking som ligger i nærhet til barnehagen og i trygg avstand til vei, anlegg og andre potensielt farlige steder for barn. I disse aktivitetene er det viktig at barn får spillerom og uhindret kan bevege seg rundt i sin aktivitet.

Like ved barnehagens lekeplass ligger «sauehagen» og grisebingen. Sauehagen er et inngjerdet området hvor sauer går fritt store deler av året. Her er det varmestue for dyrene, og det er lagt vann frem til mat- og drikkestasjonen. I ukedagene er det barnehagen som ordner med mat og drikke til dyrene. Det er enkelt å ta med seg barn den korte veien fra lekeplassen og til grisebingen og sauehagen.

### Konsekvenser av planen

- Ny tilkomstvei kommer tett opptil sauehagen, og det er uklart om dyrene kan være her, særlig i anleggsperioden på grunn av støy og støv. Dersom dyrene må flyttes til andre områder vil det også være behov for flytting av vann til dyrene. Flytting av dyrene vil føre til at det blir vanskelig, og kanskje ikke mulig, å ha med barna på det daglige stellet som i dag.

- Ny tilkomstvei går gjennom og fjerner landbruksområder som brukes i forbindelse med hesjing og områder for sanking av rabarbra og epler.



*Hesjing (foto fra barnehagen).*



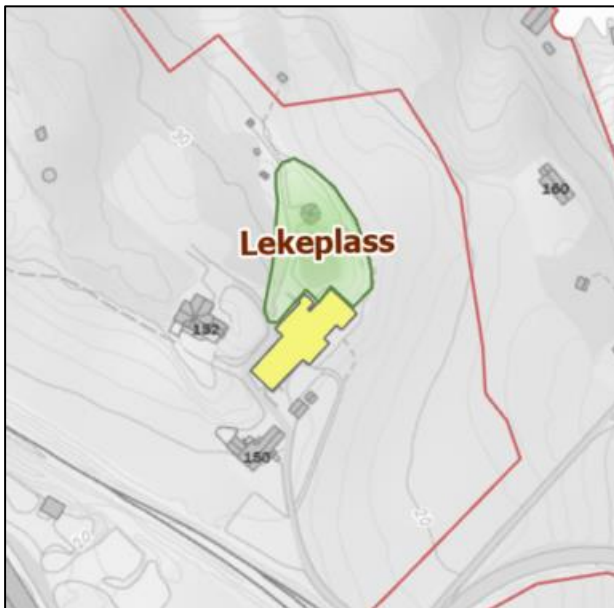
*Griser og sauer. Kort vei fra barnehagens port til område for daglig dyrestell.*



*Høner og kaniner.*



## 2.2. Lekeplass



### Barnehagen bruk

Barnehagens lekeplass ligger med minsteavstand på mellom 40 og 50 meter til den forslåtte nye vei inn til renseanlegget. Selve renseanlegget vil ligge ca. 100 meter fra lekeplassen. Barna er på lekeplassen 4-5 timer hver dag. Soving foregår ute, i tilknytning til bygningen. For de minste barna gjelder dette hovedsakelig i tidsrommet kl. 10-13, og for de største barna hovedsakelig i tidsrommet kl. 12:15-13:30. Barnehage med lekeplass er inngjerdet.

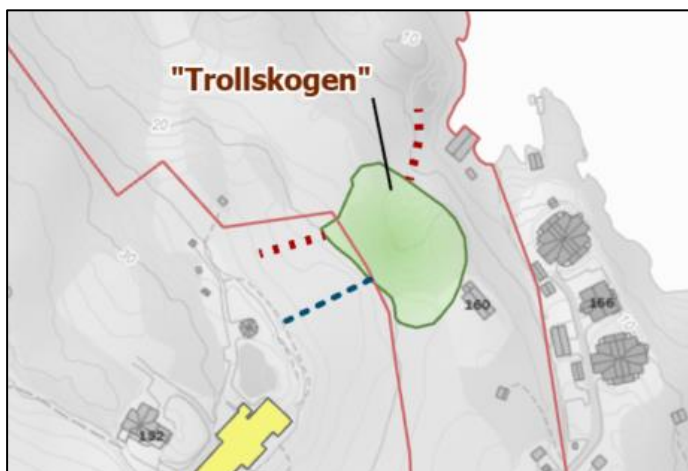
### Konsekvens av planen

- Generelt vil anleggsperioden gi støy og støv i området.



*Inngjerdet lekeplass, og barnehagen i bakkant.*

## 2.3. Trollskogen



### Barnehagens bruk

For de minste barna er nærhet til skog og natur viktig for å kunne gjennomføre aktiviteter og gi dem opplevelser. Til dette bruker barnehagen blant annet «trollskogen» som ligger ca. 100 meter fra porten til barnehagen. Fra porten kan barna gå trygt over jordet eller langs med sauehagen og frem til trollskogen. Trollskogen er naturlig avgrenset, slik at man har god oversikt over barna i området. Trollskogen er viktig for de små barna for utvikling av grovmotorikk. Området er lunt og stille og er et yndet område når det regner, siden skogen fungerer som et «tak». Barna plukker blåbær og bringebær i trollskogen og området rundt. Det er en hinderløype/aktivitetsløype i skogen. Trollskogen ligger midt i det planlagte området for ny vei inn til rensesanlegget.

### Konsekvens av planen

- Ny tilkomstvei vil gå gjennom og fjerne skogsareal.



*Trollskogen.*

## 2.4. Skiløype og akebakke



### Barnehagens bruk

Barnehagen ønsker å gi barna mulighet for ski- og akeaktivitet. Akebakken, som er like utenfor barnehagens port/gjerde, er lang og slak og passer både for små og store barn. På marken foran barnehagen har det blitt preparert skiløyper. Akebakken og skiløypen har også vært benyttet av skoleklasser, håndballag og fotballag.

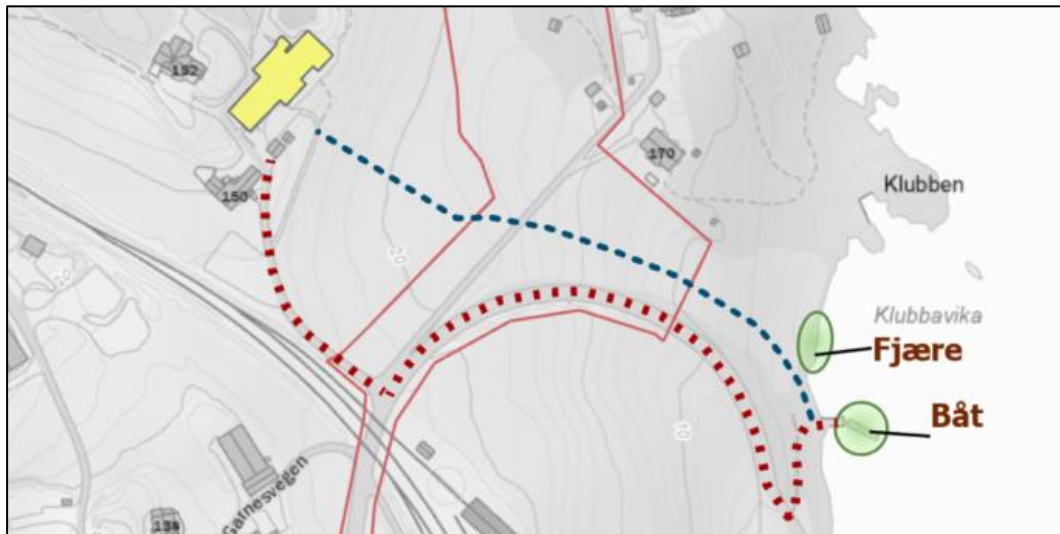
### Konsekvens av planen

- Ny tilkomstvei avskjærer bunnen av akebakken.



*Aking på vinterstid i bakken utenfor barnehagen (foto til venstre fra barnehagen).*

## 2.5. Tilkomst til Garnes kai



### Barnehagens bruk

Fra mars til oktober benytter barnehagen båt som ligger i Klubbavika, hvor det også er fjære som benyttes. Aktiviteter som barna er med på er blant annet fiske, fange krabber, samle skjell, hente flaskepost og øve på livredding. Det er typisk «båtgrupper» tre ganger i uken. Når det ikke er vekstsesong, går barnehagen over jordet og ellers går de langs kjøreveien.

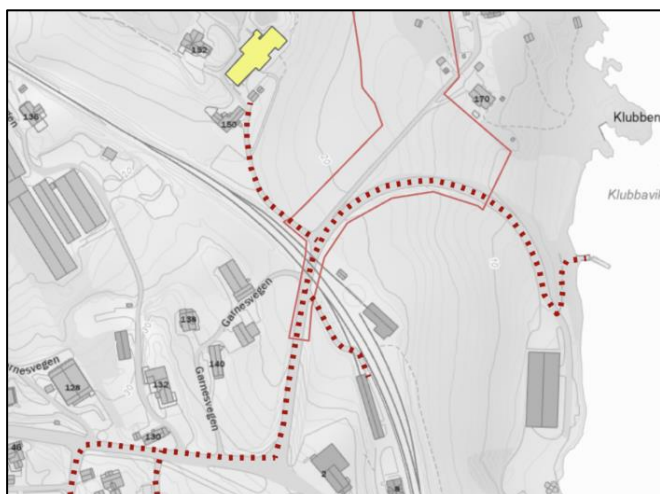
### Konsekvens av planen

- Ny tilkomstvei vil måtte krysses på vei til strandsone og båt.



*Båtplass og fjære*

## 2.6. Kryssing av vei



### Barnehagens bruk

I området hvor Garnesvegen og barnehagens og bofellesskapets tilkomstveier møtes, er det et hovedkryssingsområde for ferdsel til og fra barnehagen. Her krysser barnehagen trafikkareal når de skal til strandsone og båt, ut på tur osv. Barnehagen går flere ganger i uken på tur ut av barnehagen med større barnegrupper. Fra barnehagen går de sørover langs Garnesvegen frem til fylkesveien og herfra som regel mot vest og mot «solplassen» (som nås via sti på Garnes ungdomsskole), Åsheim og den gamle postveien. Samme strekning brukes av foreldre og barn som går og sykler til og fra barnehagen gjennom hele året, inkludert brukere med rullestol og barnevogn. Garnesvegen, som er uten fortau, oppleves som smal og uoversiktlig med grøfteparkering og kryssing av jernbanelinje.

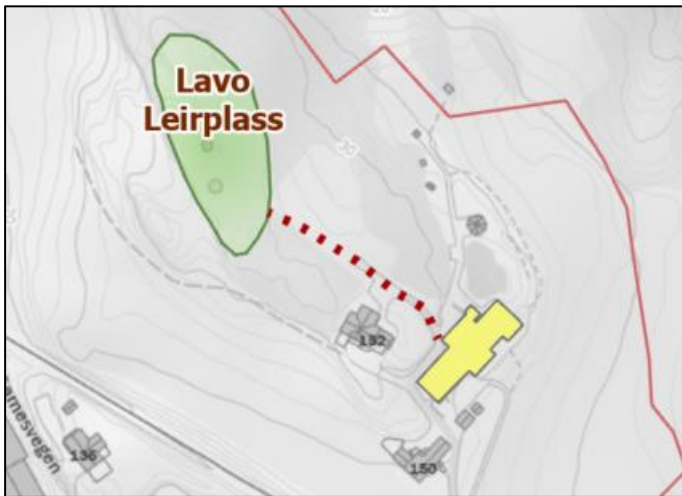
### Konsekvenser av planen

- I anleggsperioden vil det være mye trafikk på veien som må krysses. Etter anleggsfasen når det nye avløpsrenseanlegget er satt i drift, vil det være lite trafikk.



*Møtepunkt mellom tilkomstveier og Garnesvegen, og kryssing av jernbane på strekning mot fylkesveien.*

## 2.7. Gapahuk og aktivitetsområde



### Barnehagens bruk

Skogen i bakkant av barnehagen er mye i bruk, og her er det direkte tilkomst fra barnehagens lekeplass. Området har fasiliteter som gapahuk, aktivitetsområde og toalett. Aktiviteter i området er blant annet grilling, lek og hyttebygging. I denne skogen er det også tilgang til sopp.

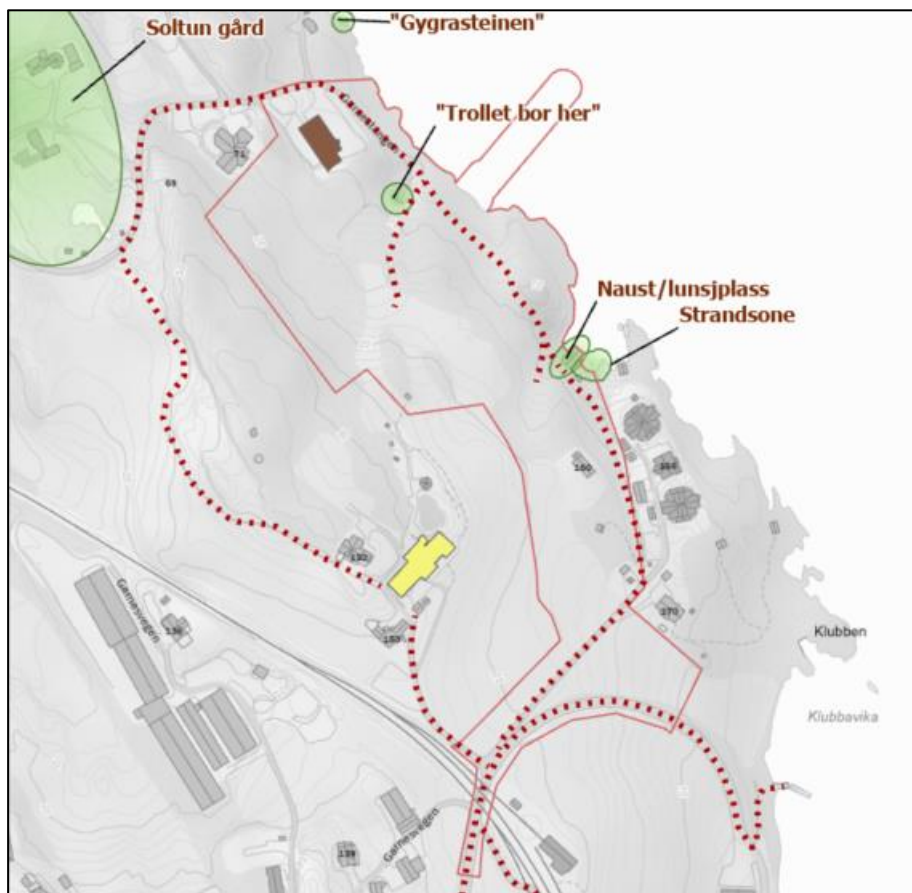
### Konsekvenser av planen

- Generelt vil anleggsperioden gi støy og støv i området. Området ligger med noe større avstand til anleggsområdet enn øvrige areal.



*Aktivitetsområde bl.a. med hytte som er bygget av barna, gapahuk og lavvo.*

## 2.8. Turveier



### Barnehagens bruk

Det går stier på kryss og tvers i skogen som barnehagen benytter på tur, både med de minste og de største barna. Turveiene benyttes blant annet på vei til fjæren ved Rostadheimen, hvor barnehagen har tilgang til naust som brukes til lunsj plass. Andre turmål er tunnelåpningen ved renseanlegget «hvor trollet bor», Gygrasteinen, Soltun gård og Garnes stasjon. Det er sopp og bær i skogen.

### Konsekvenser av planen

- Ny tilkomstvei vil gå gjennom og fjerne skogareal inkludert skistruktur.
- Ny tilkomstvei må krysses for å komme til skogen og strandsonen.
- Ny tilkomstvei blir et risikomoment ved opphold og aktivitet i landbruks- og skogområder.
- I anleggsfasen vil tilkomstveien ha høy aktivitet og ha en forsterket barriereeffekt.
- I anleggsfasen vil det ikke være mulig å krysse renseanleggets område.



*Turveier på kryss og tvers i området.*

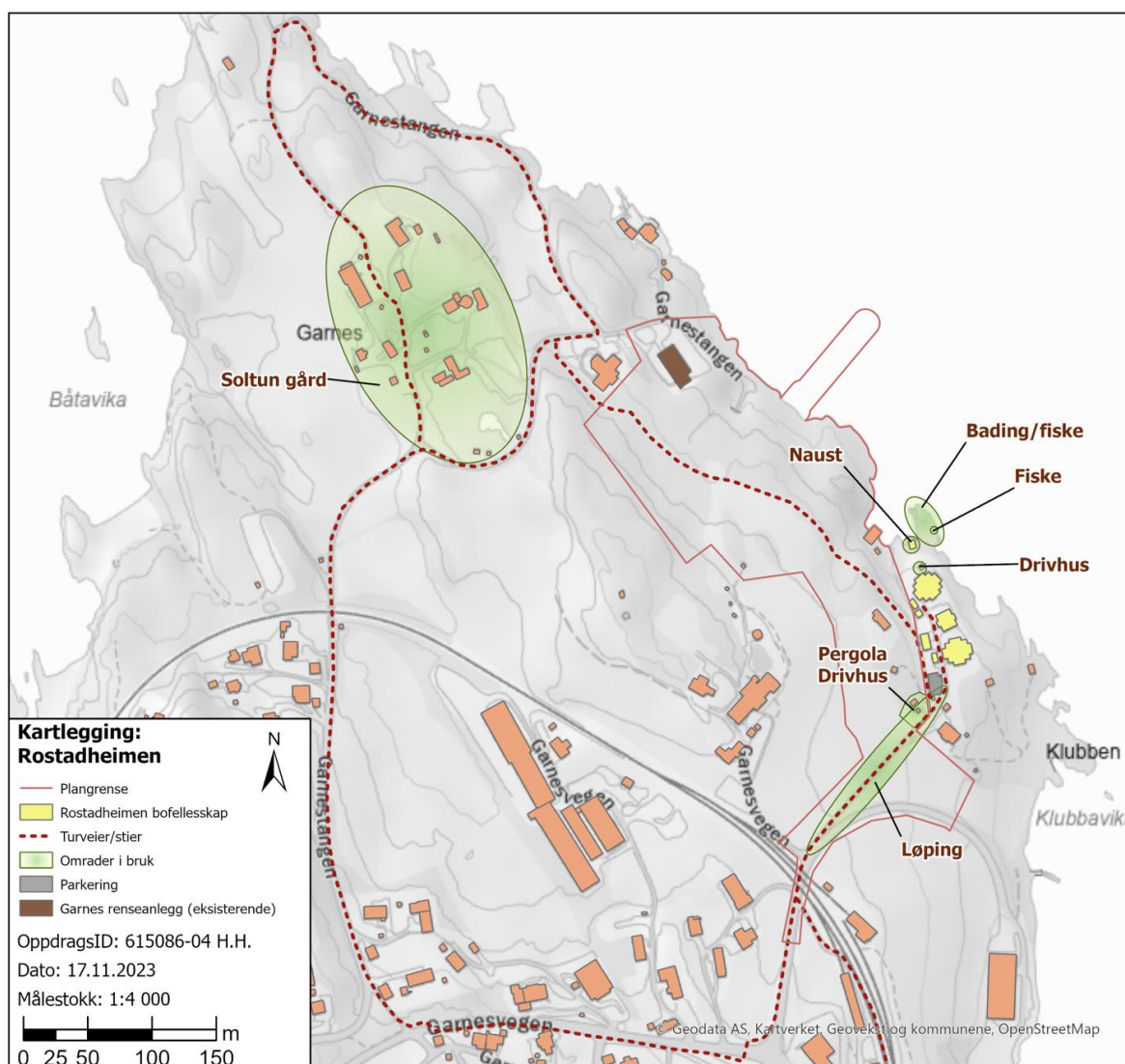


*Naust med lunsjglass.*



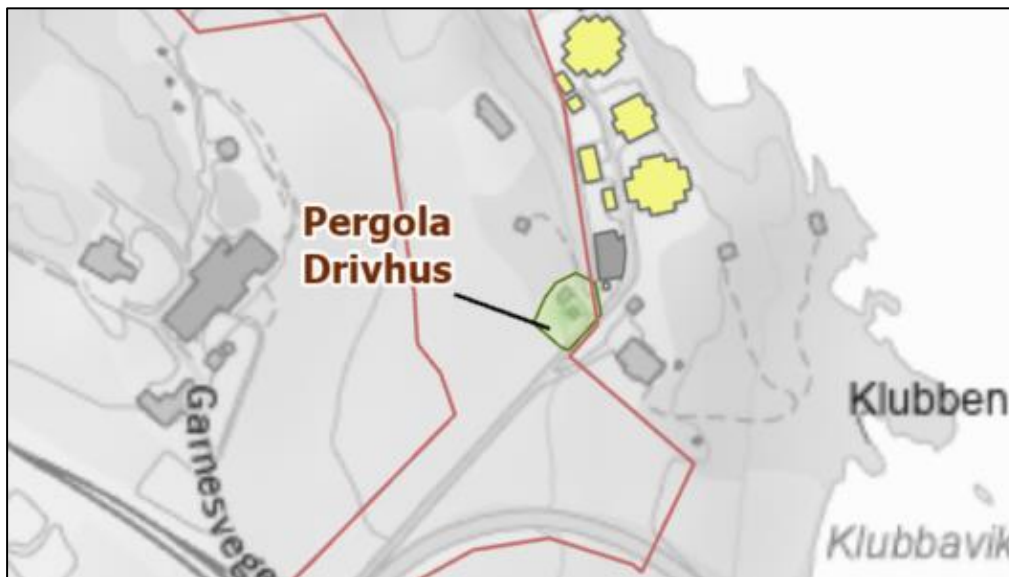
### 3. Registreringer med bofellesskap

Rostadheimen ble etablert i 1963 og er et bofellesskap for mennesker med utviklingshemming med 8 beboere på heltid og til sammen 50 ansatte, hvor 29 av dem er fast ansatte. Bofellesskapet består av boliger med tilhørende aktivitets- og arbeidstilbud. Beboerne og de ansatte benytter seg av områder i og like ved planområdet. Rostadheimen har et naturlig avgrenset området og en relativt lang tilkomstvei som bare de og nabo benytter. Dette gjør at de har god oversikt over sitt område og nærområde, noe som er særlig gunstig da beboerne har stort behov for ro og stabilitet og enkelte beboere jevnlig løper ut i tilkomstveien og frem til jernbanesporet. Rostadheimen sin tilkomstvei er forslått omgjort delvis til tilkomstvei også for det nye renseanlegget.



Figur 4: Oversiktskart fra kartlegging med bofellesskapet.

### 3.1. Pergola og drivhus



#### Bofellesskapet sin bruk

Like ved Rostadheimen benytter beboerne et område med pergola og drivhus. Her dyrkes det grønnsaker og arbeides med vedproduksjon. Området benyttes også som lunsj- og grillplass.

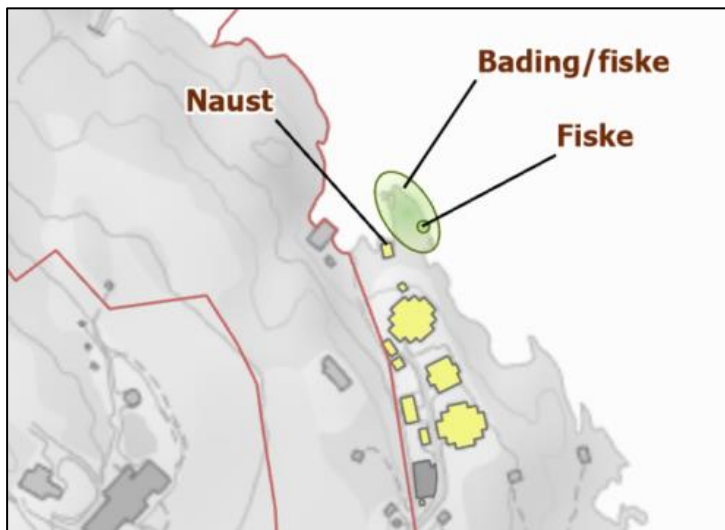
#### Konsekvenser av planen

- Trafikk til renseanlegget vil komme tett på området.
- Anleggsperioden vil generelt gi støy og støv i området.



*Dyrking, pergola, drivhus og lunsjplass.*

### 3.2. Badeplass og fiskeplass



#### Bofellesskapet sin bruk

På nedsiden av Rostaheimen ligger et nes med en badeplass og fiskeplass. Fiskeplassen benyttes ofte av beboerne på Rostadheimen. Badeplassen og fiskeplassen benyttes også hyppig av andre beboere på Garnes. I nærheten av neset har Rostadheimen naust, drivhus og en platting.

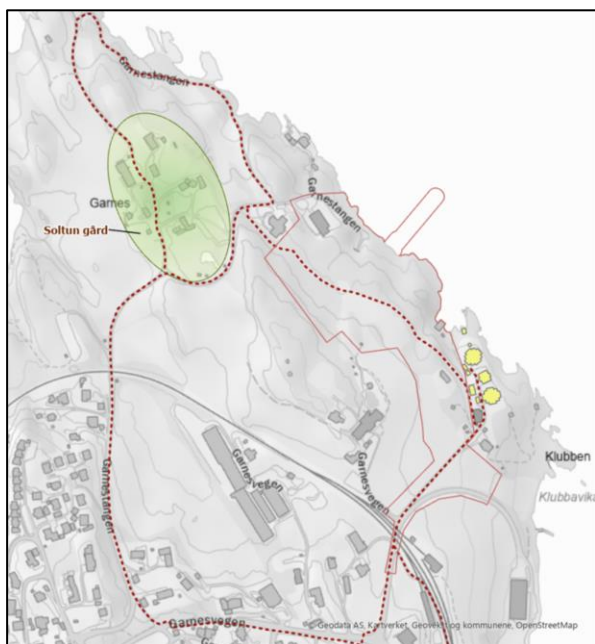
#### Konsekvenser av planen

- Det vil være generell støy fra anleggsfasen.



*Fiskeplass på neset.*

### 3.3. Turvei



#### Bofellesskapet sin bruk

Beboerne går tur hver dag, og benytter hovedsakelig kjøreveien og fortau der dette finnes, via Garnesvegen, fylkesvegen og Garnestangen. Området over «bakkane» brukes også i forbindelse med turene, når området ikke er i vekstsesong. Turene går ofte til Soltun besøksgård, til friluftsområdet Garnestangen ytterst på Garneset og til Garnes stasjon.

#### Konsekvenser av planen

- Ny tilkomstvei vil gi trafikk på en strekning som bofellesskapet bruker til daglig.
- Ny tilkomstvei vil fjerne dagens løype over «bakkane».
- I anleggsfasen vil ikke turvei over «bakkane» være tilgjengelig.
- Anleggsfasen vil kreve omlegging av rutiner særlig for å få gjennomført daglige turer.



*Rostadheimen sin tilkomstvei, som i dag kun deles med nabo.*